Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0202

Europos politinės partijos ir fondai. 2026 m. pranešimas dėl Reglamento (ES, Euratomas) 2025/2445 taikymo ir finansuojamos veiklos

2026 m. birželio 16 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos politinės partijos ir fondai. 2026 m. pranešimas dėl Reglamento (ES, Euratomas) 2025/2445 taikymo ir finansuojamos veiklos“ (2026/2013(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 10 straipsnio 4 dalį ir į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 12 straipsnio 2 dalį,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 224 ir 325 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2025/2445 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo[1] (toliau – reglamentas),

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių[2] (toliau – Finansinis reglamentas),

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. lapkričio 11 d. rezoliuciją dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo taikymo[3],

– atsižvelgdamas į konsultacijas su Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucija (toliau – Institucija) ir susipažinęs su jos metinėmis veiklos ataskaitomis,

---

1 OL L, 2025/2445, 2025 12 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2445/oj.
2 OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 OL C 205, 2022 5 20, p. 37.

– atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto 2026 m. kovo 18 d. surengtą keitimąsi nuomonėmis su Europos politiniais fondais ir instituciniais suinteresuotaisiais subjektais,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą (A10-0145/2026),

A. kadangi stiprios politinės partijos ir stiprūs politiniai fondai ES lygmeniu yra būtini tikrai Europos viešajai sferai plėtoti;

B. kadangi Europos politinės partijos ir Europos politiniai fondai turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį Europos Parlamento rinkimų procese ir prisidėti formuojant ES politinį sąmoningumą ir išreiškiant ES piliečių valią; kadangi politinė įvairovė yra labai svarbi viešajam diskursui ir piliečių pasirinkimui išreikšti;

C. kadangi Europos politinės partijos ir politiniai fondai turėtų bendradarbiauti su savo nacionalinėmis partijomis narėmis ir partneriais, kad padėtų jiems priartinti ES ir jos politiką prie piliečių ir sustiprinti demokratinį legitimumą;

D. kadangi 2025 m. Institucijoje buvo užregistruoti dar du fondai, o tai reiškia, kad 2025 m. gruodžio 31 d. iš ES biudžeto buvo finansuojamos 12 Europos politinių partijų ir 12 susijusių Europos politinių fondų;

E. kadangi naujos redakcijos reglamentas įsigaliojo 2025 m. gruodžio 28 d. ir juo nustatyta keletas svarbių naujovių, įskaitant aiškesnes taisykles dėl bendros Europos politinės veiklos, didesnius skaidrumo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus, griežtesnius išsamaus patikrinimo reikalavimus dovanoms ir aiškų savarankiškai generuojamų išteklių pripažinimą pajamų kategorija;

F. kadangi reglamentas galioja dar trumpą laiką; kadangi atitinkamai duomenys ir patirtis, susiję su reglamento įgyvendinimu, kol kas yra riboti; kadangi išsamiam reglamento įgyvendinimo ir poveikio vertinimui reikia pakankamai laiko ir įrodymų; kadangi, nepaisant to, iš karto po reglamento įsigaliojimo iškilo nenumatytų politikos iššūkių, visų pirma susijusių su politinių fondų finansavimu, ir dėl to reikia skubiai imtis veiksmų;

G. kadangi pagal naujos redakcijos reglamentą Parlamentas ne vėliau kaip 2026 m. birželio 29 d. turi paskelbti ataskaitą dėl reglamento taikymo ir finansuojamos veiklos; kadangi po Parlamento ataskaitos paskelbimo Komisija turės per vienus metus pateikti reglamento taikymo ataskaitą, prie kurios prireikus pridedamas pasiūlymas jį iš dalies pakeisti;

H. kadangi Komisijos ataskaitoje ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas šio reglamento poveikiui mažų Europos politinių partijų ir

Europos politinių fondų padėčiai ir taisyklėms, reglamentuojančioms Europos politinių fondų finansavimą;

I. kadangi Europos politiniai fondai yra neatsiejama ES demokratinės struktūros dalis, nes jais remiamos politinės diskusijos, politikos formavimas, moksliniai tyrimai, mokymas ir piliečių dalyvavimas ES ir nacionaliniu lygmenimis;

J. kadangi Europos politinių fondų įgaliojimai apima politinio sąmoningumo didinimą ir indėlį į diskusijas ES politikos klausimais ir Europos integracijos procesą, taip pat paslaugų, kurios nėra skirtos tik konkrečios partijos nariams ar rinkėjams, bet yra prieinamos visiems vienodomis sąlygomis, teikimą;

K. kadangi reglamentas įgyvendinamas esant dideliam geopolitiniam nestabilumui, kuriam būdinga padidėjusi strateginė konkurencija, hibridinės grėsmės, dezinformacija, technologiniai sutrikimai, klimato kaita ir ilgalaikiai socialiniai bei ekonominiai pokyčiai;

L. kadangi dėl šių pokyčių ES turi stiprinti savo strateginio prognozavimo, išankstinio valdymo ir ilgalaikio politikos planavimo pajėgumus, kad galėtų veiksmingai pasirengti iššūkiams laikotarpiu iki 2040 m. ir vėliau;

M. kadangi Europos politiniai fondai turi unikalias galimybes prisidėti prie šių pastangų vykdydami ilgalaikius mokslinius tyrimus, lyginamąją analizę, tarptautinį dialogą, politinį švietimą ir gebėjimų stiprinimą;

N. kadangi dabartinis Europos politiniams fondams skiriamo ES finansavimo lygis ir struktūra nebeatitinka jų užduočių apimties, strateginės svarbos ir didėjančio sudėtingumo;

O. kadangi politiniai fondai pranešė apie neproporcingą reglamentavimo naštą ir paragino supaprastinti reguliavimo reikalavimus, visų pirma susijusius su ataskaitų teikimo ir skaidrumo pareigomis, taip pat numatyti galimybę vėl imtis taisomųjų priemonių, būtinų tinkamam finansavimo proceso veikimui užtikrinti;

Bendras naujos redakcijos reglamento vertinimas

1. palankiai vertina tai, kad priimtas naujos redakcijos reglamentas, nes tai svarbus žingsnis modernizuojant Europos politinių partijų ir fondų teisinę sistemą ir stiprinant demokratinį vientisumą ES lygmeniu;

2. pažymi, kad reglamentu padidintas teisinis aiškumas keliose srityse, visų pirma kiek tai susiję su bendra Europos politine veikla, skaidrumo reikalavimais ir apsaugos nuo užsienio kišimosi priemonėmis;

3. vis dėlto pabrėžia, kad iki šiol patirtis ir duomenys, susiję su naujos redakcijos reglamento įgyvendinimu, tebėra riboti ir kad išsamesnis

horizontalusis vertinimas gali būti atliktas tik vėlesniame etape; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl nenumatytų politikos iššūkių, kilusių iš karto po reglamento įsigaliojimo, visų pirma susijusių su politinių fondų finansavimu, vis dėlto reikia skubiai imtis veiksmų;

4. susirūpinęs atkreipia dėmesį į fondų pranešimus apie neproporcingą reglamentavimo naštą ir įsipareigoja atlikti tolesnį tyrimą ir imtis tolesnių veiksmų šiuo klausimu būsimo sistemingo vertinimo metu; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia veiksmingų ir proporcingų taisomųjų priemonių, kaip būdo užtikrinti, kad būtų laikomasi reglamento, svarbą ir įsipareigoja peržiūrėti šių priemonių naudojimą pastarojo meto praktikoje;

5. atkreipia dėmesį į teisinį netikrumą ir veiklos apribojimus, su kuriais vis dar susiduria Europos politiniai fondai, visų pirma susijusius su tinkamų finansuoti išlaidų klasifikavimu, ir mano, kad šiuos klausimus reikia laiku išsiaiškinti;

Europos politinių fondų vaidmuo

6. pakartoja, kad Europos politiniai fondai atlieka atskirą institucinį vaidmenį pagal Sutartis, skatindami europinį politinį sąmoningumą, remdami įrodymais grindžiamą politikos formavimą ir stiprindami demokratinę kultūrą bei pilietinį aktyvumą visoje ES;

7. atkreipia dėmesį į tai, kad nuo 2021 m., kai buvo paskelbtas Komisijos pasiūlymas dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014[4] išdėstymo nauja redakcija, geopolitinė ir technologinė aplinka darėsi vis nepastovesnė ir jai būdinga padidėjusi įtampa saugumo srityje, užsienio kišimasis į demokratinius procesus ir spartesnė socialinė ir ekonominė transformacija; pabrėžia, kad dėl šių pokyčių didėja ilgalaikio politikos planavimo, demokratinio švietimo ir tarpvalstybinio dialogo, prie kurių ypač prisideda Europos politiniai fondai, svarba;

8. pažymi, kad Europos politiniams fondams, atsižvelgiant į jų išplėstą atsakomybę, reikia būtinų finansinių priemonių ir tinkamų bei stabilių išteklių, kad jie galėtų visapusiškai atlikti savo institucinį vaidmenį, remdamiesi reglamentu padarytais patobulinimais;

Pasiūlymai, kaip pataisyti padėtį

9. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad Europos politiniams fondams būtų suteikta patikima teisinė sistema ir finansinis saugumas; įsipareigoja bendradarbiauti su fondais, kad šis saugumas būtų kuo labiau užtikrintas pagal esamą sistemą, visų pirma peržiūrint būdus, kuriais fondai yra finansiškai remiami jiems priklausančių organizacijų;

---

[4] 2021 m. lapkričio 25 d. Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo (nauja redakcija) (COM(2021)0734).

atkreipia dėmesį į tai, kad reglamentu nedraudžiamas lankstus ir dalyvavimu grindžiamas narystės mokesčio modelis, pagal kurį organizacijos narės prisideda atsižvelgdamos į savo dalyvavimo bendroje veikloje lygį; pabrėžia, kad pati bendra veikla neturėtų daryti poveikio biudžetui ir iš jos fondai neturėtų gauti pajamų, viršijančių faktines patirtas išlaidas;

10. ragina Europos politinius fondus maksimaliai išnaudoti finansines galimybes pagal esamą sistemą; pabrėžia, kad pagal dabartinio reglamento 2 straipsnio 10 dalį šiuo metu leidžiama finansuoti Europos politinius fondus iš Europos politinių partijų nuosavų išteklių; ragina Europos politines partijas ir fondus sudaryti bendradarbiavimo susitarimus, pagal kuriuos partijos kompensuotų fondams už jų indėlį į bet kokį bendrą darbą, atsižvelgiant į jų skirtingus atitinkamus vaidmenis pagal Sutartis;

11. taip pat pabrėžia, kad reglamentu nacionaliniams fondams, kurie nėra politiniai fondai, nedraudžiama tapti nariais ir mokėti narystės įnašą Europos politiniams fondams;

12. mano, kad dabartinio reglamento 25 straipsnis galėtų būti patikslintas siekiant aiškiai patvirtinti, kad iš organizacijų narių gali būti imami dalyvavimo mokesčiai už jų dalyvavimą Europos politinio fondo organizuojamoje veikloje;

13. pažymi, kad griežtas narystės įnašų apibrėžties taikymas, finansinis ir administracinis spaudimas papildyti dotacijas iš ES biudžeto savarankiškai sugeneruotais ištekliais, taisyklės, taikomos bendrai Europos politinei veiklai su nariais esančiais fondais, ir bendras ES finansavimo lygis riboja Europos politinių fondų finansinį savarankiškumą ir tvarumą, ypač atsižvelgiant į didėjančią jų atsakomybę, ir pabrėžia, kad tvari finansavimo sistema yra labai svarbi siekiant išsaugoti jų nepriklausomumą ir užkirsti kelią nederamai privačiai įtakai;

14. pabrėžia, kad, siekiant įvairinti nuosavus išteklius, Europos politiniams fondams leidžiama iš fizinių ar juridinių asmenų gauti dovanas, kurių vertė neviršija 18 000 EUR per metus vienam rėmėjui; mano, kad šių dovanų viršutinė riba galėtų būti padidinta, kad Europos politiniams fondams būtų suteikta daugiau lankstumo;

15. ragina Instituciją, bendradarbiaujant su Komisija, tęsti ir toliau plėtoti dialogą su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, siekiant didinti informuotumą apie nacionalinių finansavimo sistemų poveikį Europos politinių fondų veikimui ir nustatyti praktinius sprendimus, kuriais būtų siekiama išvengti nenumatytų jų finansinio tvarumo suvaržymų;

16. siūlo sukurti bendrą internetinę ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo sistemą, skirtą ES finansavimui, dovanoms ir įnašams į Europos politinius fondus, kad būtų užtikrintas tinkamas skaidrumas

piliečiams, pagerinta atitikties stebėsena ir sumažinta ataskaitas teikiančių subjektų administracinė ir reikalavimų laikymosi našta;

17. pripažįsta Europos politinių fondų pastangas įvairinti ir stabilizuoti savo finansavimo šaltinius pagal esamą reguliavimo sistemą ir ragina toliau subalansuotai ir skaidriai naudoti turimus nuosavų išteklių mechanizmus;

Baigiamosios pastabos

18. ragina Komisiją atlikti tikslinę finansavimo nuostatų, taikomų Europos politiniams fondams pagal reglamentą, peržiūrą, remiantis šio pranešimo išvadomis ir patirtimi, įgyta nuo naujos redakcijos reglamento įsigaliojimo;

19. ragina Komisiją peržiūrėti, ar pagal kokią nors nacionalinę reguliavimo ar politikos sistemą draudžiama arba trukdoma nacionaliniams subjektams, įskaitant politinius fondus, mokėti įnašus Europos politiniams fondams, ir imtis būtinų tolesnių veiksmų;

20. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų peržiūrėtos Europos politinių fondų finansavimo taisyklės, įskaitant reglamento 22 straipsnio 4 dalies pakeitimą, kuriuo finansinių įnašų ar dotacijų iš ES bendrojo biudžeto viršutinė riba būtų padidinta iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kurias patyrė Europos politinis fondas; taip pat ragina Komisiją į šį pasiūlymą įtraukti 25 straipsnio pakeitimą siekiant Europos politiniams fondams padidinti dovanų viršutinę ribą, taip užtikrinant didesnį finansavimo šaltinių lankstumą ir įvairovę;

21. įsipareigoja padidinti bendrą politiniams fondams skiriamo ES finansavimo lygį pagal būsimą 2028–2034 m. daugiametę finansinę programą, kad būtų atsižvelgta į tai, kad pastaraisiais metais biudžetas nebuvo indeksuojamas, taip pat į didėjančią infliaciją ir augančias veiklos sąnaudas, siekiant užtikrinti tinkamus, stabilius ir nuspėjamus finansinius išteklius, sudaryti sąlygas fondams vykdyti ilgalaikio strateginio prognozavimo ir gebėjimų stiprinimo veiklą ir išlaikyti aukštus skaidrumo, atskaitomybės ir nepriklausomumo standartus, taip pat užtikrinti atitikties pareigų ir turimo finansavimo proporcingumą;

22. daro išvadą, kad tinkamo finansavimo suteikimas Europos politiniams fondams yra strateginė investicija į ES demokratinį atsparumą ir ilgalaikio valdymo pajėgumus;

°

° °

23. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.